

หลักการและแนวคิดพื้นฐาน ที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วย ซื้อขายของไทยและอังกฤษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิณัฐฐา แสงสุข¹

Abstract

This paper would like to consider principles and doctrines involving the law of sale of goods of Thailand and the United Kingdom. The common theme is that the freedom of contract, the privity of contract and the notion caveat emptor each derived from body of commercial law developed largely to regulate the position between merchants, have had to be qualified to some extent in order to achieve justice for purchasers or consumers.

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนมุ่งที่จะพิจารณาหลักการพื้นฐานที่สำคัญในกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยและกฎหมายของอังกฤษโดยพิจารณาในหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการทำธุรกรรมทางพาณิชย์รวมทั้งการพัฒนาต่อไปของสามหลักเกณฑ์นี้คือ หลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนา หลักบุคคลลัทธิ และหลักผู้ซื้อต้องระวัง ซึ่งหลักเกณฑ์พื้นฐานดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อหรือผู้บริโภค

คำสำคัญ : หลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนา หลักบุคคลลัทธิ หลักผู้ซื้อต้องระวัง

Keywords : the freedom of contract, the privity of contract, caveat emptor

¹อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บทนำ

ลักษณะความเป็นกฎหมายว่าด้วยซื้อขายเริ่มปรากฏเห็นได้อย่างเด่นชัดนั้นเริ่มต้นในสมัยโรมัน และมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อทั้งกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทย และกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของอังกฤษ ในส่วนกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของอังกฤษ หรือ the Sale of Goods Act ได้เริ่มต้นมีการออกเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร ในปีค.ศ. 1893 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้พัฒนามาจากแนวคำพิพากษากฎีกาอย่างชัดเจนหรือกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาจากหลักจารีตประเพณี (Common Law Doctrine) ประกอบกับแนวคำพิพากษาของศาลซึ่งเป็นไปตามหลักบรรทัดฐานแห่ง คำพิพากษา (Precedent) แม้ต่อมาในปี ค.ศ. 1979 จะมีการออกกฎหมายว่าด้วยซื้อขายคือ the Sale of Goods Act 1979 อีกครั้งอันเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยซื้อขาย แต่หลักการสำคัญก็ยังคงบัญญัติเช่นเดียวกับ the Sale of Goods Act 1893 ในขณะที่กฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยนั้นมีความชัดเจนเป็นบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรเริ่มในสมัยอยุธยาและเด่นชัดขึ้นเมื่อมีการปรับปรุงระบบกฎหมายไทยเข้าสู่ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือระบบประมวลกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการพัฒนาหลักการแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญในหลายกรณี แต่หลักการพื้นฐานที่สำคัญไม่ว่าจะมีการพัฒนาหลักการแนวคิดทฤษฎีของกฎหมายว่าด้วยซื้อขายไปในยุคใดสมัยใด ก็จะต้องพบกฎหมายว่าด้วยซื้อขายอันเป็นกฎหมายพาณิชย์ทั้งของไทยและกฎหมายของอังกฤษนั้นยังคงต้องพิจารณาหลักเกณฑ์พื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายพาณิชย์สามประการต่อไปนี้คือ หลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนา หลักบุคคลลัทธิ และหลักผู้ซื้อต้องระวัง

1. หลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนา (Freedom of Contract)

หลักการนี้เป็นหลักที่ได้รับอิทธิพลมานับตั้งแต่สมัยโรมันไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทย หรือ แม้แต่ the Sale of Goods Act 1893 ของอังกฤษ ที่ได้พัฒนามาจากหลักจารีตประเพณี (Common Law) และหลักบรรทัดฐานแห่งคำพิพากษา (Precedent) ก็ยังรับแนวคิดทฤษฎีเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนาไว้อย่างชัดเจน และแม้จะมีการประกาศใช้ the Sales of Goods Act 1979 บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของอังกฤษยังคงบัญญัติรองรับหลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนาไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 55 ในขณะที่กฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยนั้นยังคงพิจารณาตามบทบัญญัติทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 151 หลักการนี้มีข้อพิจารณาว่า รัฐจะต้องเคารพหรือไม่แทรกแซงการทำข้อตกลงหรือสัญญาในระหว่างคู่สัญญา แม้ถึงว่าจะเป็นข้อตกลงที่แตกต่างจากบทบัญญัติที่กฎหมายได้บัญญัติไว้นั้น หากข้อตกลงดังกล่าวไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

สำหรับประเทศอังกฤษ ช่วงศตวรรษที่ 18-19 หลักการนี้ได้ถูกยอมรับและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยหากปรากฏว่าคู่สัญญาได้เข้าทำข้อตกลงใด ๆ ไว้ต่อกันแล้ว จะต้องถูกผูกพันไว้กับ

ข้อตกลงหรือสัญญานั้นอย่างเคร่งครัด เข้มงวด แม้จะพบว่า ข้อตกลงนั้นๆเป็นการตกลงหรือมีการต่อรองที่เอาใจเอาเปรียบกันในระหว่างคู่สัญญานั้นก็ตาม กฎหมาย ศาล หรือรัฐจะเข้าแทรกแซงได้ต่อเมื่อเห็นว่าข้อตกลงนั้นเข้าลักษณะอันเป็นการฉ้อโกงหรือผิดกฎหมายหรือเป็นการฉ้อฉลผิดหลักกฎหมายอื่นใดเช่นนี้ทำให้เห็นได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีได้คำนึงถึงความไม่เท่าเทียมกันในอำนาจการต่อรองหรือการตกลงทำสัญญาอย่างใด ๆ

ต่อมา เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 ปรากฏว่าศาลและกฎหมายเข้ามามีส่วนช่วยคุ้มครองคู่สัญญาฝ่ายที่มีลักษณะด้อยกว่าหรือมีอำนาจต่อรองน้อยกว่า เช่น ผู้บริโภค ลูกจ้าง หรือ ผู้เช่า เป็นต้น โดยเฉพาะกรณีสัญญาสำเร็จรูป ซึ่งมักจะมีข้อความที่กำหนดยกเว้นความรับผิดชอบของฝ่ายผู้ประกอบการธุรกิจ จนในที่สุด สภานิติบัญญัติของอังกฤษได้ออกกฎหมายเพื่อตรวจสอบลักษณะของข้อตกลงยกเว้นความรับผิดชอบของฝ่าย ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ขายโดยตรากฎหมาย the Unfair Contract Terms Act 1977 ซึ่งหลักการหนึ่งที่สำคัญของพระราชบัญญัตินี้คือ การให้ความเคารพต่อหลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนาในทิศทางที่ควรจะเป็นนอกจากนี้อังกฤษยังพัฒนามากฎหมายในส่วนนี้โดยรับมาจากภาคพื้นยุโรป ซึ่งมีการบังคับกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป เช่น European Directive on Unfair Contract Terms และต่อมาอังกฤษได้ตรากฎหมาย the Unfair Terms in Consumer Contracts Regulations 1999 ซึ่งจะเน้นการตรวจสอบข้อยกเว้นความรับผิดชอบต่าง ๆ นั้นว่าขัดต่อหลักสุจริตหรือไม่ มีความเท่าเทียมกันในสิทธิหน้าที่อันจะส่งผลเสียหายต่อผู้บริโภคหรือไม่

ในส่วนของประเทศไทยนั้นยอมรับหลักเสรีภาพแห่งการแสดงเจตนาไว้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 151 โดยต้องพิจารณาภายใต้กรอบของมาตรา 150 และ 152 ด้วยซึ่งคู่สัญญาซื้อขายอาจตกลงกันให้แตกต่างจากที่กฎหมายซื้อขายบัญญัติไว้ก็ได้ เช่น ผู้ขายตกลงขายรถจักรยานให้ผู้ซื้อ แต่ทำข้อตกลงว่าให้กรรมสิทธิ์โอนเมื่อผู้ซื้อชำระราคาครบภายใน 3 เดือน ดังนี้แม้จะเห็นได้ชัดเจนว่าคู่สัญญายอมตกลงแตกต่างจากบทบัญญัติ มาตรา 458 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่บัญญัติว่า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินย่อมโอนไปยังผู้ซื้อตั้งแต่วันที่ทำสัญญาซื้อขายกัน แต่หากเป็นการตกลงที่ไม่ผิดแบบพิธีหรือ แตกต่างจากกฎหมายอันเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนข้อตกลงดังกล่าวย่อมใช้บังคับได้ไม่ตกเป็นโมฆะ

ต่อมานักกฎหมายเริ่มเห็นของประชาชนว่ามีความไม่เท่าเทียมกันของคู่สัญญาซึ่งเป็นฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองด้อยกว่า โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภค อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสิทธิหน้าที่ตามสัญญาซื้อขายนั้น โดยเฉพาะสัญญาสำเร็จรูป จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 รวมถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ว่าด้วยสัญญาเพื่อตรวจสอบข้อตกลงระหว่างคู่สัญญาให้มีความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

2. หลักบุคคลลัทธิ หรือ หลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์ร่วมกัน (Privity of Contract)

ตามหลักแล้วผู้ขายนั้นอยู่ภายใต้หลักความรับผิดชอบผู้ซื้อตามหลักการรับประกันความรับผิดชอบโดย ชัดแจ้ง (Express Warranty) และหลักที่กฎหมายรับรองและกำหนดให้เป็นความรับผิดชอบของผู้ขาย ว่าได้รับประกันเช่นนั้นต่อผู้ซื้อ (Implied Warranty) ว่า ผู้ซื้อจะต้องได้รับการประกัน

1. กรรมสิทธิ์ในสินค้าที่ซื้อขายนั้น (Warranty of Title)
2. ทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นต้องปราศจากภาระผูกพัน (Warranty against Encumbrances)
3. ทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นสมประโยชน์แก่การใช้สอยโดยทั่วไป (Warranty of Satisfactory Quality)
4. การใช้สอยสินค้าที่ซื้อขายนั้นได้สมประโยชน์หรือความมุ่งหมายโดยเฉพาะ (Warranty of Fitness for a Particular Purpose)

เช่นนี้โดยหลักการทั่วไปที่สำคัญของหลักบุคคลลัทธินี้ก็คือ เฉพาะแต่ผู้เป็นคู่สัญญาซื้อขายเท่านั้นที่จะมีสิทธิในการฟ้องร้องให้ต้องมีความรับผิดชอบกันตามสัญญาซื้อขายนั้นโดยเฉพาะกรณีที่ผู้ขายต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องอันเป็นการรับประกันความรับผิดชอบไว้ไม่ว่าโดยชัดแจ้งหรือโดยการรับประกันโดยกฎหมายว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องดังนั้นบุคคลใดก็ตามหากมิใช่คู่สัญญาซื้อขายกัน แม้ตนเองอาจต้องเสียหายจากความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่ซื้อขายนั้นก็มิอาจฟ้องร้องให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบจากความชำรุดบกพร่องนั้นได้

สำหรับการซื้อขายสินค้าตาม the Sale of Goods Act 1979 ของอังกฤษนั้น หลักบุคคลลัทธินี้ถือเป็นหลักสำคัญแห่งองค์ประกอบของสัญญาซื้อขาย ที่ถือว่าผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องมีความรับผิดชอบกันโดยเคร่งครัดทั้งตามหลักการรับประกันความรับผิดชอบโดยชัดแจ้งหรือตามหลักการรับประกันความรับผิดชอบโดยปริยาย เช่น นายเดวิดตกลงซื้อรถยนต์จากนายแจ๊ค ปรากฏว่าวันหนึ่งนายเดวิดได้พานางแมรีภรรยาไปด้วย รถยนต์ที่เพิ่งซื้อมากลับไม่อาจห้ามล้อในทางคับขันได้จึงชนเข้ากับที่กั้นบริเวณไหล่ทางทำให้นางแมรีได้รับบาดเจ็บ กรณีเช่นนี้ตามหลักบุคคลลัทธิทั่วไปจะเห็นได้ว่านางแมรีจะไม่อาจฟ้องนายแจ๊คให้ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายที่ตนต้องบาดเจ็บเพราะความชำรุดบกพร่องอันเกิดจากรถยนต์ที่สามีนายเดวิดเป็นคู่สัญญาแต่ผู้เดียวนั้น เนื่องจากนางแมรีมิได้เป็นคู่สัญญาซื้อขายด้วย ในกรณีเช่นนี้ต่อมา อังกฤษได้ออกกฎหมาย the Contracts (Rights of Third Parties) Act 1999 อันถือเป็นกฎหมายที่ยกเว้นหลักบุคคลลัทธิ โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดหลักการสำคัญสองประการต่อไปเพื่อให้บุคคลภายนอกสัญญาซื้อขายนั้นสามารถฟ้องผู้ขายได้แม้ตนจะมิได้เป็นคู่สัญญา โดย

(ก) ถ้าในสัญญาซื้อขายนั้นได้มีข้อตกลงหรือข้อสัญญาระบุไว้โดยชัดแจ้งให้บุคคลนอกสัญญานั้นสามารถฟ้องได้ หรือ (ข) วัตถุประสงค์แห่งสัญญาที่ได้มีการทำไว้เป็นข้อตกลงนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคคลภายนอกสัญญานั้นเอง โดยต้องมีชื่อปรากฏอยู่ในสัญญาซื้อขายที่ทำนั้น

อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้สามารถใช้ได้อย่างมีข้อจำกัดอย่างยิ่ง โอกาสที่บุคคลนอกสัญญาจะได้สิทธิตามกฎหมายนี้ได้ ดูเหมือนจะต้องเป็นไปตามหลักข้อ (ก) เท่านั้น ส่วนข้อ (ข) นั้นต้องปรากฏข้อตกลงเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอกนั้นจนเป็นที่พอใจแก่ศาลเป็นอย่างยิ่งจึงจะมีสิทธิได้ ซึ่งศาลอังกฤษได้มีความเข้มงวดเคร่งครัดอย่างยิ่งในการ ที่พิจารณาพิพากษา

ส่วนกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยนั้นก็บัญญัติเป็นหลักไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 โดยผู้ที่จะเรียกร้องให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น เป็นไปตามหลักบุคคลสิทธิ แล้วบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สัญญาซื้อขายย่อม มีอาจฟ้องร้องได้ กฎหมายไทยยังไม่มีกฎหมายยกเว้นหลักนี้ไว้โดยตรงเหมือน the Contracts (Rights of Third Parties) Act 1999 ของอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่เป็นกรณีมีข้อเท็จจริงว่าผู้บริโภคสินค้าอาจมิใช่ผู้ที่ซื้อสินค้านั้นโดยตรง และในทางกลับกัน ผู้ขายสินค้านั้นอาจมิใช่ผู้ผลิตสินค้านั้นโดยตรง ซึ่งความชำรุดบกพร่องอาจมีมาจากขั้นตอนการผลิต หรือ การนำสินค้าเข้ามาขายในประเทศ อันจะเป็นกรณีที่มิใช่การซื้อขายของกันเองในระหว่างผู้ซื้อผู้ขายทั่วไป แต่เป็นการขายในการประกอบธุรกิจหรือการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจกรณีเช่นนี้จะมีผู้ซื้อเป็นกลุ่มใหญ่อันถือเป็นกลุ่มผู้บริโภคซึ่งตามกฎหมายอังกฤษนั้น มีกฎหมายที่คุ้มครองผู้ซื้อที่ถือเป็นผู้บริโภคคือ the Consumer Protection Act 1987 โดยจะนำหลักความรับผิดชอบเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยละเมิดเข้ามาเป็นหลักในการพิจารณา หากปรากฏว่าเป็นการซื้อขายจากผู้ประกอบการ หรือ ผู้นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในกลุ่มประชาคมยุโรป โดยจะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมิได้ล่วงเข้าไปในหลักบุคคลสิทธิหากแต่ถือเป็นกฎหมายที่ให้หนทางแก่ผู้บริโภคในการที่จะใช้สิทธิของตน นอกจากนี้อังกฤษยังออกกฎหมาย the Sale and Supply of Goods Regulations 2002 เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตาม the 1999 European Directive on Consumer Guarantees ซึ่งจะให้การคุ้มครองผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าจากผู้ผลิต หรือ ผู้ประกอบการตลอดจน ผู้นำเข้า และผู้แทนจำหน่ายที่มีการรับประกันคุณภาพสินค้า

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 เนื่องจากปัญหาที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าแล้วอาจพบว่าความชำรุดบกพร่องนั้นเกิดจากขั้นตอนการผลิตและผู้ขายสินค้านั้นก็ไม่ใช่ผู้ผลิตเอง เข้าลักษณะสินค้าที่ไม่ปลอดภัยซึ่งผู้บริโภคไม่อาจนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขายมาเรียกร้องให้ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องในลักษณะดังกล่าวเพราะมิได้มีบุคคลสิทธิหรือนิติสัมพันธ์ใด ๆ ต่อกัน

3. หลักผู้ซื้อต้องระวัง (Caveat emptor)

หลักผู้ซื้อต้องระวังนั้นถือเป็นหลักการที่ได้ขยายออกมาจากหลักเสรีภาพในการแสดงเจตนาและหลักบุคคลสิทธิ โดยจะเห็นได้ว่าภายใต้หลักเสรีภาพในการแสดงเจตนา นั้นผู้ซื้อจะได้รับการ

คุ้มครองและรับประกันทุกอย่างที่ผู้ขายได้รับประกันไว้โดยชัดแจ้งนั้นต่อผู้ซื้อ หากผู้ซื้อสามารถทำให้ผู้ขายตกลงเช่นนั้นกับตนได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่จะทำให้ผู้ขายตกลงเช่นนั้นกับผู้ซื้อแทบไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย และผู้ซื้อจะต้องรับภาระในความเสี่ยงภัยอย่างใด ๆ ในสินค้าที่ตนได้ตกลงซื้อนั้น

หลักผู้ซื้อต้องระวังของอังกฤษนั้นจะนำมาพิจารณาอย่างเคร่งครัดเมื่อการซื้อขายนั้นไม่ใช่ว่าการซื้อขายในลักษณะการทำธุรกิจการค้าแต่เป็นการซื้อขายเฉพาะกันเองเท่านั้น เช่น ซื้อของจากเพื่อนบ้าน การซื้อของจากงานวัด โดยผู้ซื้อต้องสอบถามตามสมควรถึงรายละเอียดที่ควรจะต้องทราบเกี่ยวกับตัวทรัพย์สินที่ซื้อขาย อีกทั้งจะต้องตรวจสอบตัวทรัพย์สินที่มีการซื้อขายนั้น และจะต้องแสดงให้เห็นให้ผู้ขายได้ทราบว่าเพราะเหตุใดผู้ซื้อจึงต้องการซื้อทรัพย์สินนั้น แต่หากปรากฏว่าผู้ซื้อซื้อสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจการค้าก็จะพิจารณาเป็นผู้บริโภคที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย the Consumer Protection Act 1987 ในความเสี่ยงภัยอันเกิดจากความชำรุดบกพร่อง ภายใต้การคุ้มครองโดยกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเช่นนี้ผู้ซื้อที่เป็นผู้บริโภคนั้นจะไม่ถูกจำกัดภายใต้หลักความรับผิดชอบตามสัญญาของผู้ขายเท่านั้นแต่จะได้รับการคุ้มครองตามหลักความเป็นธรรม

สำหรับกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยนั้น ได้นำหลักนี้มาบัญญัติไว้ในมาตรา 473 เป็นข้อยกเว้นความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของผู้ขาย อย่างไรก็ตาม ต่อมาได้มีการพัฒนาสู่แนวคิดผู้ขายต้องระวัง หรือ caveat venditor เนื่องจากระบบตลาดทางการค้าเปลี่ยนไปเริ่มมีคนกลางเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่หลายทอด รวมทั้งขั้นตอนการผลิตมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจนกระทั่งผู้บริโภคตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพสินค้า ราคา และการบริการได้ ทำให้รัฐต้องเข้าแทรกแซงเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคโดยสร้างแนวคิดเป็น หลักผู้ขายต้องระวัง ซึ่งมีข้อพิจารณาว่า ผู้ขายเองก็เป็นผู้ที่ต้องมีความระมัดระวังในสินค้าที่ขายไปนั้นว่าจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อผู้ซื้อ

บทสรุป

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะซื้อขายของไทยและ the Sale of Goods Act 1979 ของอังกฤษนั้นแม้จะแตกต่างกันในระบบกฎหมาย แต่จะเห็นได้ว่าการพิจารณาสัญญาซื้อขายของทั้งสองประเทศยังคงต้องพิจารณาตามหลักการพื้นฐานทั้งสามดังกล่าวข้างต้น โดยมีข้อที่ควรพิจารณาคือทั้งกฎหมายว่าด้วยไทยและกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของอังกฤษต่างมีการพัฒนาหลักการดังกล่าวต่อไป โดยทั้งสองประเทศต่างมีแนวทางการพัฒนาตามลักษณะแห่งระบบกฎหมายของตน ตลอดจนความเป็นไปตามสภาพสังคม และเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้ส่วนของการพัฒนาต่อเนื่องนั้นย่อมเกิดความแตกต่างกันในแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนตัวบทกฎหมายอยู่บ้าง แต่หลักพื้นฐานที่สำคัญยังคงเป็นการพัฒนาปรับปรุงเพื่อที่จะให้การทำธุรกรรมการซื้อขายนั้นมีความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาซื้อขายมากที่สุดเช่นเดิม

บรรณานุกรม

- มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายกฎหมายความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- สุขุม ศุภนิติย์. คำอธิบายพัฒนาการของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ไพฑูริย์ เอกจริยกร. คำอธิบาย ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2552.
- สุรศักดิ์ ต้นไสรใจประเสริฐ. “สิทธิของบุคคลภายนอกในการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสินค้าชำรุดบกพร่องโดยตนเองมิได้ใช้หรือบริโภคสินค้านั้น.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- Jo Reddy and Howard Johnson. **Commercial Law**. Abingdon: Routledge-Cavendish, 2007.
- Jonathan Fitchen. **Commercial Law**. Abingdon: Routledge-Cavendish, 2010.
- Judith Tillson. **Consumer and Commercial Law**. England: Pearson Education Limited, 2011.
-